

GORENJSKI GLAS

CENA 8.000 DIN — LETO XLII — št. 68

Kranj, torek 5. septembra 1989

stran 3

Družbena stanovanja so za firmo mrtvi kapital

stran 8

Petnajsto svetovno prvenstvo v veslanju Bled 89

Temeljna banka Gorenjske

10 ljubljanska banka

GORENJSKI BANKA FORMULA PRIHRANKA

Za boljšo šolo

Šola se kot rdeča nit plete praktično skozi vse naše življenje. Najprej se spopadamo z njo kot učenci, pozneje kot starši. Prizadetost nam daje tudi nepisano pravico, da se vtikamo vanjo, jo kritiziramo. In ker radi rečemo, da šola raste ali pade z učiteljem, se razumljivo največ vtikamo v učitelja; hočemo, da je bolj demokratičen, človeški, ustvarjalen, da se ne drži papirnatega programa kot pijanec plota, ampak zna presoditi, kaj morajo otroci za nadaljnje šolanje in življenje res dobro znati, ob čem pa je škoda izgubljati čas, moči in živce.

Ne morem pozabiti sosedove sedmošolke, kako je drdrala vse kosti in koščice, kar jih premore človeško telo. Najbrž bo že jutri pozabila na dlančice, ker ji ne bodo pomembne, če pa jo bo tako natančna kostna zgradba telesa morda kdaj pozneje le laično zanimala, bo lahko pogledala v leksikon, ki ga ima danes vsaka naša hiša.

Zakaj se mi je ta primer tako živo vtisnil? Zato, ker se morajo otroci učiti vsega mogočega, o spolnem življenju, denimo, o odgovornosti, ki ga prinaša, o medsebojnih odnosih, pa nimajo pojma, ker v poplavi naplavljenih zgodovinskih letnic ne vedo nič ali pa zelo malo o avstrijski Jugoslaviji, ker kljub guljenju slovnice prihajajo iz šol na pol pismeni.

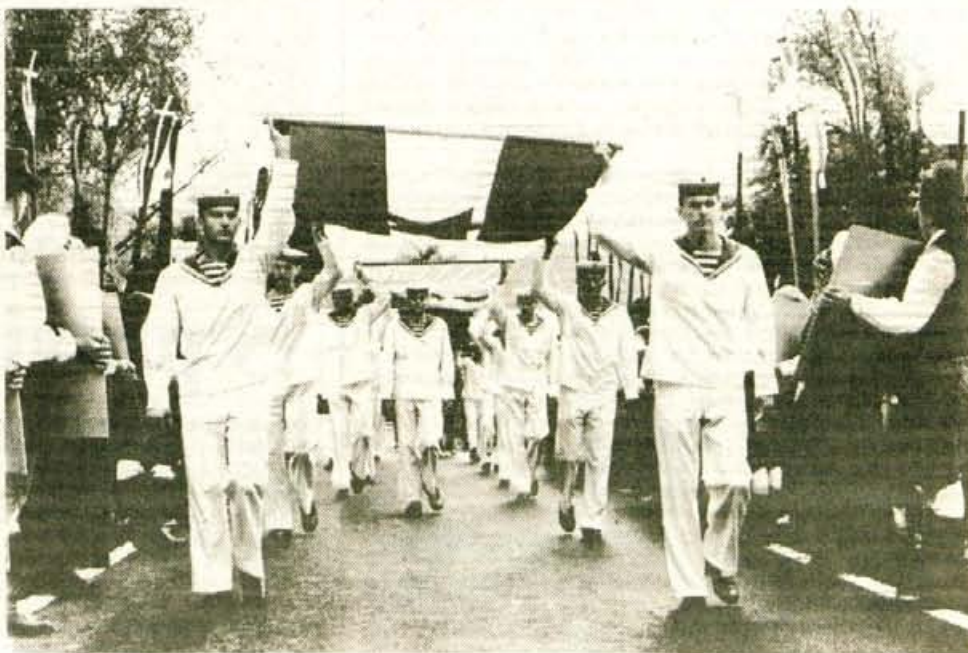
Res je, niso vsega slabega, kar se je dogajalo in se še dogaja v našem šolstvu krivi učitelji. Kriva je tudi šolska oblast, ki je znala samo nalagati, ne pa tudi odvzeti, kriva je politika, ki si je zamislila idealno šolo na trhljih nogah, kriva je birokracija, ki je požirala kupe denarja, namesto da bi z njim bolje plačali učitelja, kupili kakšno sodobno učilo, krivi so avtorji izobraževanja bodočih učiteljev, ki so bili zagledani v teorijo, na psihologijo in metodiko pa so pozabili...

Prav je, da se vtikamo v šolo, v šolstvo, tako kot je nujno, da ji zagotovimo pogoje za delo. Na obeh črtah se premika. Učitelji niso začeli novega šolskega leta s splošno stavko, kot so grozili še dva meseca prej. Zožuje se šolska birokracija, ukinjajo posebne (in kasneje še občinske) izobraževalne skupnosti, reorganizira pedagoška, svetovalna, nadzorna služba, kar vse obeta več reda na vrhu in delovnega miru v zbornicah. Dragoceno je tudi, kar ponuja šolski minister: programsko svobodnejšo, ustvarjalno, raziskovalno šolo.

Pogoji za boljšo šolo se torej oblikujejo. Ob tem pa le ne kaže pozabiti znane resnice, da ugleda neki stroki ne more zagotoviti družba, ampak si jo lahko pribori predvsem sama... H. Jelovčan

Na Bledu odprli svetovno veslaško prvenstvo

Slovesen začetek

Bled, 3. septembra - Nedelja se je začela v dežju in končala v soncu in vedrini, ki je vplivala tudi na razpoloženje veslačev iz 38 držav sveta, športnih delavcev, gostov in vseh, ki so se zbrali na otvoritveni slovesnosti 15. svetovnega veslaškega prvenstva na Bledu. Udeležence je najprej pozdravil Marko Bezjak, predsednik radovljiške občinske skupščine, ki je vsem izrekel dobrodošlico, še posebej predsedniku Mednarodne veslaške zveze Thomasu Kellerju, ki ima nemalo zaslug, da je na Bledu tokrat že tretjič svetovno veslaško prvenstvo. Vsem, ki so Bledu pomagali pri pripravi prvenstva, se je zahvalil za pomoč, sicer pa je poudaril, da je kraj v tem času veliko pridobil. Predsednik organizacijskega komiteja prvenstva Vlado Klemenčič je orisal priprave in poudaril, da je prvenstvo pomembno za Bled, Slovenijo in Jugoslavijo. Veslaško prireditelj je odprl Thomas Keller, ki je bil v soboto na kongresu Mednarodne veslaške zveze še za eno leto izvoljen za njenega predsednika, nato pa bo njegovo funkcijo prevzel Denis Oswald, sedanjí sekretar zveze.

Reprezentance, ki so se zbrale pred hotelom Park in nato odkorale v povorki pred prenovljeno Festivalno dvorano, so se po končani slovesnosti, ki so se je udeležili tudi Janez Stanovnik, Milan Kučan, Janez Zemljarič, Dušan Šinigoj, Nuša Kerševan in drugi, hitro razšli. Že večeraj so se namreč na Blejskem jezeru začela predtekmovanja, v katerih bo nastopilo tudi enajst jugoslovanskih čolnov, med njimi tudi dve povsem blejski posadki - dvojec s krmarjem (Milan Janša, Robert Krašovec, krmar Gorazd Slivnik) in dvojec brez krmarja (Sadik Mujkič in Bojan Prešeren). Danes se bodo tekmovanja začela ob devetih dopoldne, jutri, ko bodo na sporedu repasaži, bo začetek ob osmih, v četrtek bodo polfinalna tekmovanja (začetek ob desetih), v petek je predviden prost dan, v soboto in v nedeljo pa bodo še finalni boji. D. H. - C. Z.

Nemška delegacija v Škofji Loki

Škofja Loka, septembra - 6. in 7. septembra bo na uradnem obisku v Sloveniji namestnik ministra za gospodarstvo, drobno gospodarstvo in tehnologijo nemške zvezne dežele Baden-Wuerttemberg Herman Schaufe s sodelavci, njegov gostitelj bo predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj. V sredo, 6. septembra, si bo nemška delegacija v dopoldanskih urah ogledala svetovno prvenstvo v veslanju na Bledu, popoldne pa se bo mudila v Škofji Loki, kjer bo imela ob 18. uri razgovore v Obrtnem združenju Škofja Loka in si ogledala privatno delavnico.

V četrtek, 7. septembra, pa bo imela nemška delegacija v Ljubljani pogovore s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem, navzoči bodo tudi predstavniki naših podjetij, ki največ sodelujejo z Baden-Wuerttembergom, kasneje jo bo sprejel tudi predsednik predsedstva Janez Stanovnik. Popoldne si bo ogledala še Mercedesov servisni center v Ljubljani.

Med brezposelnimi večina neizobraženih

Škofja Loka, 4. septembra - Čeprav skupna številka brezposelnih v škofjelovski občini ni pretirana, saj predstavlja komaj odstotek vseh zaposlenih, je vendarle opazno precejšnje povečanje (za 60 odstotkov) v primerjavi z junijem lani; tedaj je bilo evidentiranih 95, v enakem času letos pa 152 iskalcev zaposlitve. Med njimi je sedemnajst odstotkov težje zaposljivih ljudi.

Zanimivo je, da je med brezposelnimi manjši delež strokovnjakov. Šesto, višjo stopnjo izobrazbe, denimo, jih je desetina, s peto (srednjo) pa dvakrat toliko. Prevladujejo torej nepriučeni in priučeni iskalci, katerih delež v številu brezposelnih se je od lani povečal. H. J.

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

Blejski gostinci niso za stavko

Bled, 4. septembra - Najodgovornejši delavci blejskih hotelskih organizacij in predstavniki sindikata so na skupni seji v sredo obravnavali predlog zahtev republiškega odbora sindikata delavcev gostinstva in turizma. Ocenili so, da so sicer njegove zahteve utemeljene, vendar pa se niso strinjali s tem, da se v primeru, če njegove zahteve ne bodo uresničene, organizira generalna stavka. Stavka bi namreč imela dolgoročne posledice, predvsem pri tistih organizacijah, ki poslujejo pretežno s tujimi gosti.

Na Bledu menijo, da je treba zahteve republiškega odbora doseči po normalni poti, v okviru sistema in zavezati vse odgovorne, da se zavzamejo za izvedbo ukrepov, ki bodo gostinstvu in turizmu dale ustrezni položaj. C. Z.

Življenje je nevzdržno drago

Vskandanje polnjenje potrošniške košarice nas velja velike denarce. Julija je denimo tričlanska delavska družina ob povprečnih potrebah porabila prek 13 milijonov, ob skromnejših potrebah je imela dovolj že 8 milijonov. Povprečni stroški štiričlanske družine so presegli 16 milijonov, minimalni pa 10. Dve polni plači torej nista bili dovolj za povprečno življenje, v katerem gre vse večji delež za hrano. Tretjino tako rekoč poženejo po grlu, pri minimalni porabi pa hrana in pijača predstavljata že skoraj 40 odstotkov vsakdanjih stroškov. Družini, ki ju statistika jemlje za zgled naše kvalitete življenja, sta resda statistični, toda o resničnosti življenja iz rok v usta se lahko domala dve tretjini slovenskih družin prepriča iz lastnih bridkih izkušenj.

Se bridkeje so le-te na jesen, ko šolski in ozimniški nakupi puste v žepih globoko vrzel. Obisk knjigar in papirnic je starše dveh šolajočih otrok pred letošnjim septembrom veljal vsaj pol plače, poldruga pa bo potrebna za zimsko obleko in obutev, če se bosta starša seveda odrekla obnovi svoje garderobe v prid potomstva. Tudi ozimniški zalogaj je precejšen. Se dobro, da del finančnega bremena po tradiciji odzamejo (ali vsaj razumno porazdelijo na nekaj mesecev) draginji postaja že pravcata investicija. Preudarni potrošnik se je nekoč na izdatnejši strošek lahko vnaprej pripravil, danes pa prihranek za tovrstne nakupe ni varen ne v nogavici ne v banki. Le trdna valuta ga obvaruje roparske inflacije, a ne v banki. Ob nevarnosti, da večini slovenskih delavskih družin ob nevzdržno dragem vsakdanjem življenju za te vrste spekulacij v denarnici ne ostane ničesar. D. Z. Zlebir

Kongres jugoslovanskih mikrobiologov

Od 11. do 15. septembra letos bo v Mariboru tradicionalni, šesti kongres mikrobiologov Jugoslavije, ki ga pripravlja Slovensko mikrobiološko društvo. Na kongresu pričakujejo več kot 400 znanstvenikov in strokovnjakov s področij medicinske in veterinarske mikrobiologije, agronomije, genetike, imunologije, biotehnologije in ved o okolju. D. Z.

Tržič, 3. septembra - Še slabše vreme ni zadržalo Tržičanov in številnih prodajalcev iz vse Slovenije, da ne bi prišli na "suštarsko" nedeljo. Tržič je bil poln stonjic, blaga vseh vrst, kar si je srce poželelo in posebni avtobus je pridno vozil ves dan med Bistrico in mestom. Le modne revije niso mogli speljati zaradi dežja, zato pa je bil sejem letos bolj kulturno obarvan: v kinu so predvajali domači film tržičkih amaterjev "Suštarska jesen", naš znani igralec Polde Bibič, ki so mu Tržičani zelo pri srcu, pa je prispeval monodramo "Življenje Luke D."

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

Družbena stanovanja so za firmo mrtvi kapital

Kranj, septembra - V preteklosti so delovne organizacije ogromno kapitala vložile v gradnjo družbenih stanovanj, toda zadnja leta se te investicije ustavljajo. Za reševanje stanovanjskih potreb delavcev je vse manj sredstev, v veliki meri tudi zato, ker vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda drago stane, o ekonomskih stanarinih, ki bi v celoti zadoščale za gospodarjenje z družbenimi stanovanji, pa še vedno ni duha ne sluha. Eno od možnosti, da bi napolnili prazne blagajne za reševanje stanovanjskih potreb in hkrati oživili mrtvi kapital, ki ga predstavljajo družbena stanovanja, nameravajo izkoristiti v kranjski Savi. Starejša družbena stanovanja nameravajo namreč odprodati.

Stanovanja v dosmrtno last

V velikem investicijskem zamahu stanovanjskega gospodarstva v preteklih letih je veljalo, da kaže stanovanjske potrebe delavcev reševati z gradnjo družbenih stanovanj. Tudi v Savi je bilo razmerje med družbenimi stanovanji in individualno lastnino 70 proti 30. Kadar firma dodeli družbeno stanovanje, ga navadno da delavcu v dosmrtno last. Verjetnost, da bo stanovanje kdaj dobila nazaj in ta »kapital« obrabala sebi v prid, je majhna. V vsaki delovni organizaciji najbrž obstaja kak primer, ko se je delavec zaposlil drugod, še vedno pa nemoteno stanuje v stanovanju, ki ga mu je dodelila prvotna firma. Veliko je tudi primerov, ko se najemniki preselijo v lastno hišo ali lastniško stanovanje, družbeno stanovanje pa jim še vedno ostane. Mehanizmi za izterjavo tega premoženja so namreč neučinkoviti, kar dokazuje tudi neuspela akcija, ki je pred leti na jugu države potekala pod

geslom »imaš kučo, vrati stan«.

Naša družbena stanovanja torej ne čakajo velikih migracij. Sicer niti niso tako grajena, tudi standard naših stanovanj je večidel isti, tako da stanovanci (bodisi iz statusnih bodisi iz katerikoli drugih nagibov) nimajo kdove kakšne izbire, saj se stanovanja razlikujejo večidel le po starosti in kvadraturi.

Oživiljanje mrtvega kapitala

Lastnik družbeno stanovanje torej redkokdaj dobi nazaj. To premoženje vse bolj predstavlja mrtvi kapital. Težko bi rekli, da se jim je v Savi, kjer gospodarijo s 760 družbenimi stanovanji, ta zalogaj zataknil v grlu, nedvomno pa se že več let sprašujejo o smiselnosti obstoja tolikšnega družbenega fonda. Zakon je sicer že pred nekaj leti omogočil prodajo družbenega premoženja, vendar so bila ta določila precej toga in nerealna. Odkar pa je lani noveliran zakon pogoje odprodaje stanovanj v družbeni lasti v

večji meri prepustil lastnikom, so v Savi pogumno zagrizli v to jabolko. Odločili so se odprodati najemnikom stanovanja, starejša od 10 let, odločitvi pa so mimo omenjenih razlogov botrovali tudi dejstva, da so stanovanja v zasebni lasti pač bolj vzdrževana, in da utegne denar od prodanih stanovanj pomeniti dobrodošel vir sredstev za še neresene stanovanjske primere.

»Za odprodajo pride v poštev 480 družbenih stanovanj, ki so starejša od 10 let,« nam je povedala Ivica Matko, ki ima v Savi na skrbi vprašanja družbenega standarda. »Nedavno smo objavili oglas o odprodaji, najemniki starejših družbenih stanovanj pa zdaj previdno povprašujejo, pod kakšnimi pogoji bo tekla odprodaja. So dim, da nekaj časa še ne bo velikega zanimanja za odkup družbenih stanovanj, vsaj dokler še ne bodo uveljavljene ekonomske stanarine. Sedanje še vedno predstavljajo okoli 66 odstotkov ekonomske in se povečujejo le skladno z inflacijo. Če bodo v prihodnjih letih vendarle uveljavljene, bodo za marsikaterega najemnika večji zalogaj kot morebiten odkup stanovanja pod zmernimi pogoji. Sicer pa so naši pogoji pri odprodaji takile: ob nakupu mora kupec položiti gotovino v vrednosti 25 odstotkov od cene stanovanja, medtem ko mu bomo preostalo odtegovali v

obrok, ki se bodo mesečno valorizirali. Zlasti ob slednjem imajo ljudje pomisleke, saj je ob inflacijskih gibanjih valorizacija nekaj povsem nepredvidljivega: danes se pod na videz ugodnimi pogoji odločiš za odkup stanovanja, že prihodnji mesec pa ne veš, kakšen revalorizacijski količnik te čaka. Sicer pa bomo odplačevanje uredili na deset let, čas odplačevanja bomo lahko tudi skrajšali, pač z ozirom na gibanje višine osebnega dohodka. Sicer pa mesečni obrok ne bo mogel biti nižji od mesečne stanarine. Kakšna bo cena posameznih stanovanj, namenjenih odprodaji, je težko govoriti. Ravnamo se po uradni metodologiji ocenjevanja vrednosti stanovanj: izhodišče je cena kvadratnega metra, zmanjšana za amortizacijo, ki se veča s starostjo stanovanj. Odločilno besedo pred odprodajo pa ima sodni cenilec, ki opravi uradno cenitev na dan prodaje.«

Načelo: pomagaj si sam

V Savi je na listi čakajočih na družbena stanovanja več sto ljudi, vendar ni pričakovati, da bodo kmalu prišli do njih. Za nova namreč ni denarja. Z odprodajo starih naj bi pridobili tudi sredstva za reševanje tekočih stanovanjskih potreb. Ni nujno, da ravno za nakup družbenih stanovanj. Zakaj bi jih gradili v nedogled in ljudem v enem samem zamahu doživljensko rešili eksistenčni problem, ko jih je morda bolj pametno spodbuditi, da si ga ob delni družbeni pomoči rešijo sami.

D. Z. Žlebir

Denarna injekcija iz združenega štipendijskega sklada

Da bi Iskrini štipendisti ne ostali praznih rok

Kranj, 31. avgusta - Gre za zanimiv, doslej edinstven primer pri nas, ko sklad štipendij združenih sredstev nadomešča združenemu podjetju Telekom (prej Iskra Telematika) denar, potreben za kadrovske štipendije. Resda samo tri mesece, od julija do septembra, vendar injekcija ni neznatna; je enaka kot julijski skupni stroški Telekoma za izplačilo štipendij, ki so znašali okroglo 394 dinarjev. O podaljšanju nadomeščanja kadrovskih štipendij bo odbor za štipendiranje pri skupščini Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije ponovno razpravljal, če bo to narekoval slab gospodarski položaj v Telekomu.

V Telekomu so že pred šestimi leti začeli intenzivno spreminjati izobrazbeno strukturo zaposlenih, in to zaradi siromašnega kadrovskega zaledja prav s pomočjo podeljevanja kadrovskih štipendij. Tako je v minulem šolskem letu več kot polovica od skupnega števila 682 štipendistov obiskovalo višje in visoke šole, predvsem elektrotehničnih in drugih tehniških usmeritev.

Leta 1982 459, leta 1989 682 štipendistov. Skok je očiten, visoko je tudi povprečje, saj na sto zaposlenih v Telekomu pride kar 18,5 štipendista. Pri tem izstopata Iskra Terminali, kjer imajo 28 štipendistov na sto zaposlenih in Sitel z 22 štipendisti na sto delavcev. To je znatno več kot predvideva družbeni dogovor o štipendiranju pa tudi znatno več od kranjskega povprečja, kjer je bilo v prejšnjem šolskem letu sedem kadrovskih štipendistov na sto zaposlenih.

H. Jelovčan

Kranj, avgusta - Petrol se je namesto obnove stare bencinske črpalke na Zlatem polju odločil zgraditi novo, samopostrežno, s katero naj bi se potrojila zmogljivost sedanje. Hkrati se je odprla tudi možnost izgradnje poslovnih prostorov. Z gradnjo, ki jo je prevzelo domače gradbeno podjetje Gradbincec, so začeli že maja, do zime pa naj bi bila končana, vendar se bo verjetno zavlekla. - Foto: F. Perdan

V DELOVNI HALJI

V sezoni traja delavnik ves dan

Jezerko, avgusta - Dobra pol leta je Stanko Jovanovski zaposlen na bencinski črpalci na Jezerskem, pa je spoznal že vse muhavosti dela v majhnem turističnem kraju. Čez poletje njegov delavnik traja ves dan, čeprav ima malo prometa, čez leto pa ima delo le pet popoldanskih ur.

Stanko Jovanovski je sicer na Jezerskem že 15 let, prej je delal v gostinstvu. Na črpalci, kjer sezonski delavnik ni dosti drugačen, ga je zvalila višja plača. Ta je tudi zadosten motiv, ki ga drži pri novem delu, čeprav je poleti ves dan zdoma. Od osme zjutraj do osme zvečer (z enournim odmorom za kosilo) je na voljo voznikom, ki se ustavljajo na zadnji črpalci pred mejo.

»Med strankami niso le turisti, tod točijo gorivo predvsem domačini,« je povedal Jovanovski. »Precej je traktoristov, pri meni se ustavljajo Alpetourovi avtobusi, vozila Gozdnega gospodarstva in drugi. Poleti se čez dan vrsti okoli 70 vozil. V povprečju sem imel na dan okoli dve stari milijardi prometa. To je sicer malo, toda črpalca je na Jezerskem kljub nizkemu prometu nepogrešljiva. Včasih se celo zgodi, da me tudi izven delavnika pridejo iskat domov (stanujem v šoli), naj natočim gorivo. Navadno so to turisti, ki jim tik pred mejo zmanjka goriva.«

Stanko Jovanovski bo do konca poletne sezone vse dni na črpalci, tudi ob nedeljah. Toda ta tempo ga ne moti, saj bo kmalu odhajal na delo šele ob dvanajstih in zapiral črpalco ob petih popoldne, pa tudi z nedeljami mu bo prizaneseno.

D. Z. Žlebir
Foto: F. Perdan

uredništvo tel. 21860

Komunalni redar za večji red

Tudi v Loki "občinski policaj"

Škofja Loka, 4. septembra - Občinski izvršni svet bo predlagal loškemu "parlamentu" ustanovitev službe komunalnega nadzorstva, tako imenovanega občinskega policaja ali, lepo rečeno, komunalnega redarja. Zgled iz treh gorenjskih občin, kjer ga imajo, obeta, da bo poslej tudi v Škofji Loki večji red pri uresničevanju občinskih predpisov, ki se nanašajo na varstvo zelenih površin, čistočo kraja, parkiranje vozil, zimsko službo, nameščanje reklam in plakatiranja, izobešanje zastav in podobno.

Predlog za komunalnega redarja je pravzaprav nastal na Postaji milice v Škofji Loki, kjer ugotavljajo nenehno naraščanje kršitev občinskih odlokov. Zlasti velik nered je zaradi nepravilnega parkiranja v nekaterih delih Škofje Loke (Novi svet, Mestni trg, Spodnji trg, Šolska ulica in okolica Name). Zadnje čase so miličniki naleteli tudi na več primerov neprimerne zavarovanja psov v naselju Podlubnik.

Razen tega pa miličniki, ki jih je premalo, da bi lahko dosledno nadzorovali (ne)spoštovanje občinskih odlokov (k čemur jih republiška uprava v bistvu niti ne zavezuje, inšpektorjev pa je tudi premalo, da bi bili z vsem na tekočem), v široki paleti možnosti delovanja komunalnega redarja še posebej opozarjajo tudi na številne prestopke Ločanov po Zakonu o sladkovodnem ribištvu, Zakonu o prekrških zoper javni red in mir, Zakonu o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju, Odloku o poslovnem času v občini.

V občinskem izvršnem svetu so menili, da komunalnega redarja potrebujejo, da pa bo uspešnost te službe odvisna predvsem od človeka, ki ga bodo izbrali. Menili so tudi, da bi se moral, podobno kot drugod na Gorenjskem, večidel financirati sam.

H. Jelovčan

Kranj, avgusta - Nova stavba UNZ Kranj, v kateri bo tudi kranjska postaja milice, nezadržno raste pred našimi očmi. Naložba je poleg kranjskega olimpijskega bazena največja družbena investicija na Gorenjskem. Obetajo, da bo stavba končana in odprta do 13. maja prihodnje leto, za dan varnosti. - Foto: F. Perdan

Še ena nova prodajalna v Kranju

"Cvetka" za otroke in odrasle

Kranj, 28. avgusta - Mladi nas vedno znova presenečajo s svojo neverjetno podjetnostjo in korajžjo, saj skoraj vsak dan izvemo, kako je ta ali oni odprli svojo delavnico, svojo trgovino, šel med samostojne trgovske potnike, se lotil tega ali onega samostojnega posla. No, Kranj je na C. Staneta Zagarja 16 dobil trgovino "Cvetka", ki jo je odprla Cveta Kalan, konfekcijski tehnik.

Trgovinica je nasproti vrtca Ciciban, v neposredni bližini sodišča, oziroma za trgovino Živil. Našli jo boste zadaj na dvorišču, novo in urejeno ter dobro založeno z otroškimi in najstniškimi športnimi oblačili, posteljnino, spodnjim perilom, modnimi oblačili za mlade, dežniki in še čim. Cveta obljublja, da bo v prihodnje tudi sama šivala za svojo trgovinico, da bo ponudba še večja, in da se bodo tu dobili tudi unikati. Nekaj med butikom in konfekcijsko trgovino naj bi bil njen lokal.

Če bo šlo? O tem Cveta ne dvomi. Iskala bo vedno cenejše blago, podobno kot ima zdajle menda v Kranju najcenejšo posteljnino, kajti zaveda se, da bodo tudi njeni kupci gledali na vsak dinar. Taki časi so pač, kaj moreš. Toda človek vendarle mora biti oblečen. In če bo pri njej dobil ceneje, tudi kaj posebnega, kar bo sama sešila, bo prodaja zagotovo šla, razmišlja. Le korajžje je treba imeti in stranki tanko prisluhniti. To pa Cveta zna.

D. Dolenc
Foto: F. Perdan

Kmečka ohcet v Kandršah bo v soboto

Štirje pari bodo dahnil svoj "da"

Kandršah, 1. septembra - V gostilni Vidrgar v Kandršah pri Izlakah je vse pripravljeno za kmečko ohcet. Ta znana zasavska gostilna je prva gostilna na Slovenskem in verjetno tudi v Jugoslaviji, ki ima svojo poročno sobo in matično knjigo. To soboto se bodo tu po starih šegah in navadah poročili štirje pari, dva z Gorenjske in dva iz Zasavja.

Pravi podjetnosti gostilničarja Francija Vidrgarja in njegovega zeta Jožeta Žiberta ter resnemu zavzemanju Kulturno prosvetnega društva Mlinše in Turističnega društva Izlake, da bi poživili turizem v prelepi moravški dolini in v Zasavju, gre zahvala, da bodo ti kraji resnično turistično na novo zaživeli. Središče vsega je dobro vpeljana gostilna Vidrgar v Kandršah, ki danes razpolaga z več kot petdesetimi ležišči in je daleč naokrog znana po dobri domači hrani. Največja novost pa je hišna poročna soba, kjer bo odslej vodena druga matična knjiga občine Zagorje in bo poroke tu po potrebi opravljala sama zagorska matičarka Olga Krznar.

Za prvo zasavsko kmečko ohcet je malce "kriv" tudi Gorenjski glas. Ko smo se tu na kosilu oglasili na zadnjem Glasovem izletu, smo obljubili tudi par z Gorenjske. Zdaj lahko potrdimo, da smo jim prispevali kar dva: Mojco Kern in Bogdana Cofa iz Zg. Bitenj ter Greto Sever iz Ljubljane in Milana Šorna iz Kamnika. Slednja dva sta vest o tej kmečki ohceti prebrala na počitnicah v Ratečah in pohitela s prijavo. Poleg obeh gorenjskih parov se bodo tu poročili še Ani Koz-

mus in Simon Kajtna iz Zagorja ter Irena Kušar in Karel Strniša iz Hrastnika.

Priljubljen je že podoben scenarij ohceti. V soboto, 9. septembra, ob 11. uri se bo pred gostilno Vidrgar začel kulturni program. Takrat bodo tudi zaprli cesto. Tu bo zaplesala folklor iz Gorij pri Bledu, igrala bosta citraša, nastopila bo pisana množica narodnih noš, ki so že napovedane iz številnih turističnih krajev Gorenjske in Zasavja, s posebnim programom pa bodo sodelovali člani KUD Mlinše. Svoj meh bo tu raztegnil znani harmonikar Milan Urankar. Ob 11.45 naj bi iz zagorske smeri sedem kočij pripeljalo zasavska para in njihove svate, nekaj čez dvajseto pa še para in svate z gorenjske smeri. Ko bodo vsi zbrani, s poroko ne bodo več veliko odlašali. Lepa povsem nova poročna soba pri Vidrgarju bo zabeležila svoje prve poroke. Pari bodo oblečeni v narodne noše Mulej v Gorjah jih hiti šivat, in jim bodo ostale za spomin. Po poroki bo sledilo seveda poročno kosilo za pare in svate, lahko pa ga bo naročil tudi vsak udeleženec. Pri Vidrgarju se bodo na to dobro pripravili.

Sampanjec za otvoritev prve zasebne poročne sobe na Slovenskem in za korajžo...

Bo priponka v redu, se sprašujeta Mojca in Bogdan, par iz Zgornjih Bitenj pri Kranju.

Veliko dela dajo priprave na takšno prireditve, posebno še, če je prvič. Tudi denarnih sredstev zahteva veliko. Turističnemu društvu Izlake in Vidrgarju so priskočili na pomoč številne delovne organizacije in zasebniki. Pokroviteljstvo je prevzela Industrija gradbenega materiala Zagorje, edina tovarna, ki ima v krajevni skupnosti Mlinše - Kolovrat, kamor spadajo tudi Kandršah, svoj obrat. Pričakujemo lahko, da bo sobota veliko doživetje ne le za pare, ki se bodo poročili na tej kmečki ohceti, pač pa tudi za vso Moravško dolino in Zasavje. Saj tako velike turistične prireditve v teh krajih še ni bilo. Tudi Gorenjski smo pristržno vabljivi. Da bi vsaj videli, do kod sega Gorenjska! Marsikdo ne ve, da

Poceni, a tvegano popotovanje

Desetletja so obrobja cest posejana z mladimi, ki potujejo z avtoštopom, bodisi da jih želja po dogodivščinah in spoznavanju novih ljudi žene kam dlje, bodisi da hočejo na ta poceni način le priti do šole. Nepozabne avtoštoparske dogodivščine oživljajo v spominih tudi, potem ko človek vozi lastnega jeklenega konjička. Na takih vožnjah ima dosti-

krat tudi priložnost pobrati avtoštoparja sedanje generacije. Kakšni nagibi vodijo na eni strani mlade popotnike, da s palcem zaustavljajo vozila, in kakšni na drugi strani voznike, da si v avto za družbo vzamejo štoparja, smo hoteli zvedeti z anketo med naključnimi sobesedniki.

Martina Kassi:
»Osebo se ne ogrevam za tak način potovanja, ker se mi zdi prenevarjen. Velikokrat sem že brala o neprijetnih izkušnjah na avtoštoparskih poteh, ki se primerijo zlasti dekletom. Zato tudi nikoli nisem potovala z dvignjenim pal-

Boštjan Tomažič:
»Sam sem veliko potoval z avtoštopom. Moram reči, da je za fanta to precej teže kot za deklo, saj vsak voznik raje ustavi krilu. No, zdaj sem v drugi koži. Tudi sam sem voznik in velikokrat ustavim štoparju. Pravzaprav tudi jaz

raje pobiram dekleta.«

Miro Grašič: »Redkokdaj ustavim avtoštoparju, ker sem nezaupljiv. Kdaj pa kdaj se vendarle zgodi, da ustavim šolarju, tudi v dostavnem avtu sem že peljal katerega. Če že ustavim, potem raje dekletom kot fantom.«

Aleksander Sedovšek: »Ko sem bil še brez avtomobila in denarja, sem pogosto štopal. Toda fantom so vozniki redkeje ustavljali kot dekletom. Ker vem, kako težko je kdaj stati za cesto, zdaj kot voznik vsakomur ustavim. Mladi še vedno veliko potujejo z avtoštopom, zlasti ob cestah proti morju jih v sezoni veliko stoji.«

Darja Jensterle: »Seveda potujem z avtoštopom. Letos sva šli s prijateljico tako prav do morja. Kar dobre izkušnje imam s takimi potmi. Nikoli mi tudi ni treba dolgo čakati, da kak voznik ustavi, največ deset minut. Največkrat štopam v dvoje, sami bi se mi zdelo

Milan Merše: »Odkar sem doživel hudo prometno nesrečo, avtoštoparjem ne ustavljam več. Zavedam se namreč odgovornosti, ki si jo s tem naprti voznik za naključnega sopotnika. V mladosti sem veliko prepotoval z avtoštopom, kar okoli deset let imam tovrstnih izkušenj. Na srečo sem jo vselej dobro odnesel.«

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šinik

V petek so se v poročni sobi gostilne Vidrgar v Kandršah zbrali vsi štirje pari, ki se bodo to soboto, 9. septembra, poročili na tej vaški kmečki ohceti. - Foto: D. Dolenc

Male gorenjske vasi

Zapoge

Piše: D. Dolenc

Raje so pod Ljubljano

Tako lepo slovensko zveni ime - Zapoge. Kot bi se tam nekaj nekoč zapognilo, opognilo, naredilo ovinek, se zdi. Pa drži čisto nekaj drugega. Valentin Hočevar, trden kmet iz Zapog, mi je povedal, da ime njihove vasi izvira iz nemške besede Seebach. Nekoč je moral tu biti večji bajer, malo jezerce. In popačenka res lahko da besedo Zapoge.

Morda ne poznate te vasi. Zapoge leže tesno ob cesti Smednik - Vodice, 3 km od Smednika in 2 od Vodic, ter so prav nekakšno središče med Kranjem in Ljubljano. Od tod do Ljubljane je 15, do Kranja 14, do Kamnika 13 in do Škofje Loke 14 kilometrov. Z novo avtocesto proti Ljubljani so slovenskemu glavnemu mestu zdaj 5 km bližje. Zapoge spadajo pod krajevno skupnost Vodice, skupaj z Dornicami, Torovim, Repnjami, Dobrušo, Poljem, Skaručno, Povodjem in Vojskim. Celotna krajevna skupnost ima okrog 2.200 prebivalcev, same Zapoge pa okrog 180.

Zapoge so izrazito kmečka vas in po odloku občine Ljubljana - Šiška, kamor spada, ni tu najti nobene zazidljivosti. Le nadomestne gradnje so dovoljene, in ob starih kmečkih hišah že stoji kakšnih petnajst lepših, novih stanovanjskih hiš.

Čisto gorenjske vasi so to, pa vendar spadajo pod Ljubljano.

V letih 1955 in 1956 so se odcepili od Kranja.

"Kranj je bil vsa leta po vojni poskusni zajec za vse politične in gospodarske novosti," se spominja Valentin Hočevar. "Kar se je novega dogajalo, se je v Kranju. Nam je bilo tega kmalu zadosti, pa smo pobrali podpise in se odcepili. Prav jaz sem bil pobudnik. O, saj je bilo hudo, ampak popustili nismo. Moše, Dragočajna, Smednik, Valburga, Hraše, Dornice, Torovo in Zapoge smo se takrat odcepili in pripojili Medvodam. Kar dobro smo napravili. Vaščanov Mavčič in Podreče je še danes žal, da takrat niso šli z nami."

Valentin Hočevar je odločen mož, med vojno je bil borec Gorenjskega in Kokrškega odreda, vse polno priznanj visi na steni, med drugim tudi priznanja za hrabrost. Tudi po vojni si moral imeti dobro mero hrabrosti, da si se upal upreti. Valentin se je, čeprav so ga po odborih zmerjali s kulakom.

Zapoge so bile izrazito partizanska vas. 32 domačinov je bilo v partizanih. Močan je bil vpliv požgane Rašice, partizanskega Kamnika, sem čez so vodile poti prav iz škofjeloškega hribovja. Zato so jih po vojni še huje prizadeli odvzem zemljišč, obvezna oddaja, prisilna kolektivizacija. Valentin je bil seveda vedno navzoč pri obveznih oddajah.

"Zadnji prašiček je moral od hiše, vse žito, ki so ga kje omlatili, smo sproti pretehtali. Upiralo se ti je vse skupaj, toda če bi takrat kritiziral, bi se samo

na Golem otoku znašel. Čudni, težki časi so bili. Prisilna kolektivizacija je bila zgrešena ideja. Danes je drugače tudi za kmeta. Če bodo res odpravili prometni davek na vse, kar kmet rabi za svojo proizvodnjo in pridelovanje, bodo največ naredili za kmeta. Izenačen bo zasebni in privatni sektor. Tako je edino pravilno. Naj se pokaže, kdo resnično zna dobro gospodariti..."

No, zapoški kmetje iz dneva v dan dokazujejo, da le dobro delo in pametno gospodarjenje na kmetiji nekaj velja. Pridno urejajo hiše, gospodarska poslopja, silosi rastejo drug za drugim, zraven pa se gospodinjke kar skušajo, katera bo imela več rož na oknih. Pred petimi leti so dobili telefone, 31 priključkov imajo v Zapogah, Dornicah in Torovem. Želje so še, toda prva sila je potešana. Tudi vodovod imajo nov. Prej jim je voda pritekala v hiše iz Zapoškega hriba, leta 1909 so ga zgradili, 16000 litrov je držal, pretok vode pa je nihal od 0,8 do 1,3 litra na sekundo. 26 let je bil Valentin Hočevar kontrolor vode. Dvakrat ali trikrat na leto so rezervoar pomili, popravili zdaj to, zdaj ono, toda voda je bila ob vsakem večjem deževju oporečna. Zdjaj so priključeni na vodovod izpod Kravca, skupaj s Cerkljami, Mengšem, Vodiciami in zadovoljni so.

Najmanjša ljubljanska fara

Asfalt imajo že od leta 1971, toda odkar so gradili avtocesto in so po njihovi cesti vozili težki tovornjaki, je poškodovana. Od avtoceste do Zapog je ure-

so Moravce še vedno Gorenjska. Ne znate priti do tja? Na koncu Doba pri Domžalah, kjer na smerokazu piše Moravče, zavijte desno in potem peljite samo naravnost do Moravč in še malo naprej...

Torej, nasvidenje v soboto v Kandršah!

D. Dolenc

Valentin Hočevar, takoj po vojni podpredsednik obdelovalne zadruge: "Kolektivizacija je bila zgrešena."

Velika lepa Jermanova hiša je pod spomeniškim varstvom. Foto: D. Dolenc

jena, najslabša je proti Smedniku. Tu vozniki preklinjajo, saj jim cesta ne dopušča voziti hitreje od 30 km na uro. SCT Ljubljana in Republiška skupnost za ceste bi se morali zavzeti, da bi bil urejen tudi ta konec ceste. A so pozabili, tako je bogu za hrbtom.

O, večkrat so bili že prizadeti. Pred dvema letoma so kopali po njihovih njivah, ko so proti Kranju in Jesenicam vle-

70 Ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

OBRESTNE MERE ZA SEPTEMBER

Revalorizacijska stopnja za SEPTEMBER znaša 28,3 %. Vpogledna sredstva OBČANOV obrestujemo v višini 70 % mesečne revalorizacijske stopnje, kar za SEPTEMBER znaša 19,8 %. Vlogam vezanim na tri in več mesecev glavnice za mesec AVGUST, povečamo po 28,3 % indeksacijski stopnji. Na tako povečano glavnico vam obračunamo še obresti, ki so odvisne od dobe vezave.

Vpogledna sredstva GOSPODARSTVA obrestujemo v višini 50 % mesečne revalorizacijske stopnje.

Vpogledna sredstva NEGOSPODARSTVA obrestujemo v višini 30 % mesečne revalorizacijske stopnje.

FORMULA PRIHRANKA

Temeljna banka Gorenjske

kli plin. Precej zemlje so jim vzeli za avtocesto. Plačali so, odmerili pa še ne. Saj vaščani nimajo veliko želja, so kar z vsem zadovoljni, le cesto bi jim pa res morali popraviti, kot se spodobi, če so jo že uničili. Sicer se pa nič ne pritožujejo. Dobro vedo, da, če bodo sami pridno delali, bodo imeli, sicer pa ne bo nič. Gostilne ni-

majo, včasih je bila pri Birtu furmanska gostilna. So pa med prvimi dobili zasebno trgovino z mešanim blagom, vodi jo Breda Bphinc in kar zadovoljni so z njo, imajo svoj gasilski dom, svojo cerkev; Zapoge so skupaj z Dornicami in Torovim, s skupno 280 dušami, najmanjša fara v ljubljanski nadškofiji.

O vremenu in sreči

V nedeljo so na Bledu slovesno odprli 15. svetovno veslaško prvenstvo, na katerem sodeluje blizu 900 športnikov iz 38 držav. Prireditelji so se prvič oddahnili, mimo je prva izmed protokolarnih formalnosti, ki pa sploh ni tako nepomembna, kot se marsikomu zdi. Prvi vtis je najmočnejši, od tega je odvisno tudi to, kako se bodo športniki, trenerji, maserji, gostje, funkcionarji FISA, novinarji (teh se je zbralo 364) in vsi drugi odzivali na to, kar se bo v teh dneh dogajalo na prvenstvu in na Bledu. Otvoritvena slovesnost, ki si jo je ogledalo okrog tri tisoč ljudi, med njimi tudi pomembni funkcionarji, je uspela in vpliva upanje, da se bodo uresničile besede, ki jih je izrekel velik prijatelj Bleda in predsednik Mednarodne veslaške zveze Thomas Keller: "Upam, da bo to srečanje, ki zlepa ne bo šlo v pozabo!" Organizatorji, za katerimi so večletne garaške priprave, predvsem pa veslači si zdaj najbolj želijo lepega vremena, ki bo prvenstvu na blejski veslaški progi, ki velja za najpravičnejšo na svetu, dalo še dodatni čar.

Med enajstimi jugoslovanskimi čolni, ki sodelujejo na prvenstvu, sta tudi dve povsem blejski - dvojec s krmarjem (Milan Janša, Robert Krašovec in Gorazd Slivnik) in dvojec "brez" (Sadik Mujkič in Bojan Prešeren). Kakšne so njune možnosti? Dvojec brez krmarja bi se kljub težavam (Mujkič ima zaradi služenja vojaškega roka manj treninga, Prešeren pa je sredi pripravljalnega obdobja zbolel) moral uvrstiti v veliki finale; bronasta kolajna, ki jo je osvojil na olimpijskih igrah v Seulu, pa dokazuje, da tudi na blejskem prvenstvu ni brez možnosti v boju za kolajne. Drugi blejski čoln, dvojec s krmarjem, je imel najboljši in najpopolnejši trening, izkazal pa se je tudi z izredno prizadevnostjo. Njegovi cilji so podobni željam dvojca "brez" - polfinale, veliki finale, morda tudi kolajna. Sicer pa - ne zahtevajmo preveč, uspeh je vsaka uvrstitev v finale. Veslanje je namreč šport, kjer odločajo tudi (nepomembne malenkosti in nenazadnje tudi športna sreča. Da Blejcem le ne bi obrnila hrbit!

C. Zaplotnik

Košarka

Priprave na novo sezono

Kranj, 2. septembra — Članska moška košarkarska ekipa Triglava, ki bo v sezoni 1989-90 v elitni slovenski ligi startala na visoko mesto, se vneto pripravlja za prvi uradni krst pod koši. Republiška moška in ženska liga se začne 7. oktobra.

V ta namen so Triglavani že imeli skupne šestdnevne priprave na Rogli in sedaj se vneto pripravljajo doma, na stadionu Stanka Mlakarja in v dvorani na Planini. Da pa na dokaj težkih treningih ne bi pozabili, kako se sploh igra košarka, so minuli konec tedna gostovali v Mariboru. Dvakrat so igrali z istoimenskim moštvom in enkrat z Bistrico.

Izidi — Maribor: Triglav 131 : 86 (77 : 47), Bistrica: Triglav 44 : 94 (25 : 49), Maribor: Triglav 101 : 95 (58 : 50).

D. H.

Državno prvenstvo v kolesarstvu na stezi

Matjaž Leskovar presenetil

Kranj, 3. septembra — Letošnje dvodnevno državno prvenstvo v kolesarstvu na stezi v Stražišču za člane, starejše in mlajše mladince, ki ga je dobro organiziral KK Sava Kranj, je minil v splošno zadovoljstvo vseh.

Čeprav so bili suspendirani reprezentantje, ki so nastopali na letošnjem svetovnem prvenstvu v Chambéryju v Franciji, so se za najboljša mesta in državne naslove borili v vseh treh kategorijah tekmovalci Roga, Krke in Save. Za presenečenje je med člani poskrbel član Astre Matjaž Leskovar, ki je postal državni prvak na 1000 m vožnje na čas.

Rezultati — člani — točke — 1. Robič, 2. Šebenik, 3. Božič (vsi Krka), 1000 m na čas — 1. Leskovar (Astra), 2. Šebenik (Krka), 3. Rnjakovič (Rog), šprint 1000 m in 200 m na čas — 1. Šebenik (Krka), 2. Pečnjak (Lokomotiva Zagreb), 3. Leskovar (Astra), zasledovalna vožnja 4000 m — 1. Rnjakovič (Rog), 2. Šmerc (Merx), 3. Rajko Čubrič (Čukarički), ekipno — 1. Rog, 2. Krka, 3. Sava, st. mladinci — 1. P. Hvastja (Rog), 2. Bizjan (Sava), 3. Fink (Krka), 1000 m na čas 200 m na čas — 1. Kranjec (Krka), 2. Sovinec (Sava), 3. Antolovič (Metalia Commerc), zasledovalna vožnja — 1. Sovinec, 2. Pilar (oba Sava), 3. Kranjec (Astra), ekipno — 1. Rog, 2. Sava, 3. Krka, ml. mladinci — točke — 1. Poljanec (Sava), 2. Stangelj (Krka), 3. Komar (Sava), 500 m — 1. Mervar (Krka), 2. Polanec, 3. Komar (oba Sava), zasledovalna vožnja — 1. Krišelj, 2. Polanec (oba Sava), 3. Sviben (Merx), ekipno — 1. Sava, 2. Rog, 3. Krka.

D. Humer

ureja JOŽE KOŠNJEK

Petnajsto svetovno prvenstvo v veslanju Bled '89

Včeraj začetek predtekmovanj

Bled, 3. septembra — Predsednik mednarodne veslaške zveze FISA, Švicar Thomas Keller, je v nedeljo pred prenovljeno Festivalno dvorano pred 3000 navdušenci veslanja in visokimi družbenopolitičnimi delavci SR Slovenije v lepem sončnem vremenu odprl letošnje že petnajsto svetovno prvenstvo v veslanju za člane, članice in lahke veslače. Že včeraj so se na blejskem jezeru začeli prvi boji tekmovalcev in tekmovalk v predtekmovanju.

Na letošnjem svetovnem prvenstvu v veslanju bo na Bledu tekmovalo okrog 900 veslačev iz osemtridesetih držav sveta, poročalo pa bo 365 novinarjev. Ze v soboto je bil v Festivalni dvorani mednarodni kongres FISA, na katerem so se predstavili predstavniki naslednjih svetovnih prvenstev. Leta 1990 bo svetovno prvenstvo v Avstraliji, do tega pa bo mednarodno veslaško zvezo še vodil Thomas Keller, nato pa ga bo nasledil sedanji generalni sekretar FISA Švicar Denis Oswald.

Včeraj so se začela predtekmovanja za člane, članice in lahke veslače, trajala pa bodo vse do petka od 9. do 19. ure.

D. Humer

Foto: F. Perdan

Zadnje priprave veslačev v četvercu brez krmarja.

S kongresa mednarodne kolesarske zveze

Dirka Alpe-Jadran za svetovni pokal

Kranj, 2. septembra — Na kongresu mednarodne kolesarske zveze so sprejeli program mednarodnih dirk jugoslovanske zveze. Dirka Po Jugoslaviji je kljub odpovedi obdržala status dirke prvega razreda, toda denarni kazni se ne bo mogla izogniti. Na tem kongresu je kljub odpovedi dobila status za svetovni pokal A kategorije. Dirka bo od 14. do 21. junija leta 1990. Pri tem pa mora naša zveza plačati kazen 3.500 švicarskih frankov. Prihodnje leto bo na dirki Po Jugoslaviji superkontrola dopinga, mednarodni sodniki ter posebne komisar UCI.

Dirka Alpe-Jadran je vnovič uvrščena v svetovni pokal s statusom B kategorije. Dirka bo od 5. do 11. maja, potekala bo od Zagreba preko Gradca, Benetk, Trsta do Ljubljane. Balkansko prvenstvo bo leta 1990 v Jugoslaviji. Kolesarska zveza Jugoslavije bo objavila razpis za organizacijo. Na sporedu pa bodo dirke vseh kategorij na cesti in na dirkališču.

D. H.

Kasaška prireditve na Brdu

Milovanka prva tudi letos

Brdo, 3. septembra — Na deveti jugoslovanski kasaški prireditvi na Brdu je v osrednji, spominski dirki maršala Tita zmagala štiriletna kobila Milovanka na vajetih Vojislava Maletiča iz Tenjskega Antunovca pri Osijeku. Milovanka je na brdskem hipodromu zmagala že lani.

Na štartu spominske dirke so se kljub podobni kasaški prireditvi v Beogradu zbrali vsi trenutno najboljši konji v državi, z izjemo tistih, ki so morali počivati zaradi poškodb. Iz prve kvalifikacijske skupine so se v veliki finale uvrstili Talbot (Miha Koprivnik), Sesil (Vlado Rancigaj) in Nena II (Miro Cvetko), eden od favoritov Duhan MS (Marko Slavič st.) pa je po štartu zaradi oviranja zagalopiral, v nadaljevanju bistveno zmanjšal zaostanek za vodilnimi, vendar je možnost za veliki finale splavala po vodi. V drugi skupini ni bilo pre-

senečenja: zanesljivo je zmagala Milovanka pred dvema brdskima konjema, Lady Lucy (Lojze Gorjanc) in Askan B (Pero Crnković). V finalu je bila Milovanka, zmagovalka 62. jugoslovanskega kasaškega derbija in šampionka Jugoslavije, spet nepremagljiva in prehitra za vse ostale konje, tudi za Sesila in Lady Lucy, ki sta se uvrstila na drugo in tretje mesto. Novega rekorda brdske proge ni bilo, tega pa zaradi sobotnega in nedeljskega deževja tudi ni bilo pričakovati. V tolažilnem finalu osrednje dirke je bil najhitrejši Duhan MS.

Pokal in denarna nagrada 11 milijonov dinarjev za Milovanko in za njenega voznika Vojislava Maletiča.

Thomasa Kellerja, dolgoletnega predsednika mednarodne veslaške zveze FISA, bo leta 1990 po svetovnem prvenstvu v Avstraliji zamenjal Švicar Denis Oswald.

Savske zavese proti razburkanim valovom. Na blejsko jezero jih je položilo Vodnogospodarsko podjetje Kranj.

Pred uradno otvoritvijo svetovnega prvenstva je bil kongres FISA.

Predstavniki Avstralije v mimohodu na slovesni otvoritvi pred Festivalno dvorano.

Pred šotori, kjer so sprejemali stave, je bila vseskozi precejšnja gneča.

V ostalih dirkah (skupno jih je bilo osem) so bili najuspešnejši konji iz konjeniškega kluba Brdo. V dirki Iskra (za 3- do 12-letne kasače s kilometriskim časom od 1.21,9 do 1.24,3) je zmagal Salko na vajetih Lojzeta Gorjanca, isti konj pa je bil prvi tudi v prijateljskem dvo-boju med kluboma Muhldorf (ZRN) in Brdom. V časovnem handicapu za dveletne kasače, temelj 1.33, je bila prva Nuška (Domen Vivod iz Sentjerneja), med dvovpregami pa brdska dvojica Askan B - Nevo B, ki ga je vodil Pero Crnković.

Tekmovanje, ki si ga je zaradi slabega vremena ogledalo precej manj ljudi kot ponavadi, sta odprla sekretar prireditve Andrej Lapajna in predsednik sveta gorenjskih občin Marko

Lojze Gorjanc, ki je javnosti bolj znan kot smučarski delavec, je s konji brdskega kluba uspešen tudi na kasaških dirkah. "Po zmagi v Gornji Radgoni sem vedel, da je Salko B v formi. Eno zmago sem pričakoval, na drugo sem upal po tistem," je dejal Gorjanc, ki je bil z Lady Lucy tudi tretji v spominski dirki maršala Tita.

Bezjak, med gosti na častni tribuni pa je bil tudi podpredsednik evropske zveze amaterskih voznikov in predsednik dunajskega kasaškega kluba dr. Marius Mautner Markhof, ki je bil še posebej navdušen nad prireditvijo. V spremljajočem programu so med drugim nastopili tudi jahači iz konjeniškega kluba Krumperk. Sandi Smolnikar z Aronom je izenačil jugoslovanski višinski rekord - 2,02 metra.

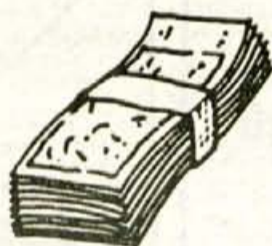
C. Zaplotnik, slike: G. Šinik

KDAJ JE ŽIVLJENJE NA KREDIT DRAGO?

Takrat, ko človek ugotovi, da je lahko cena po treh mesecih kreditiranja višja od rasti inflacije!

Pri Meblu vam dajemo na izbiro:

– Plačajte celoten znesek takoj

in si zagotovite izhodiščno ceno izdelka.

– Odločite se za kreditiranje nakupa,

vendar bo končna cena obremenjena s pričakovano rastjo inflacije in drugih stroškov.

To sta edina, a povsem nova pogoja prodaje pri nas.

**MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!**

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se spleča!
(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvo)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

lip bled
lesna industrija

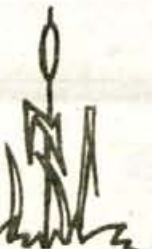
**OBIŠČITE BLED V
SEPTEMBRU**

2. - 10. 9. svetovno prvenstvo v
veslanju in
1. - 30. 9. LIP Bled,
ker v svojih trgovinah daje

POSEBEN 10% POPUST

pri prodaji vrat, oblog in sobnega
pohištva.

Informacije:
Maloprodaja LIP Bled
64260 Bled, Ljubljanska c. 32
tel.: (064) 77-161

**MERKUR
KRANJ**

**ZIMA JE
PRED VRATI**

**TRANZITNA PRODAJA
VELENJSKEGA
LIGNITA**

**NAJMANJŠA
KOLIČINA 8 ton**

**UGODEN NAKUP-
DOSTAVA NA DOM**

**MERKUR
VAS VABI**

Informacija:
Merkur Kranj
prodajalna
KURIVO Naklo
telefon: 47-537
47-018

*pravi ljudje na
pravih mestih*

MESOJEDEC
Plastika-ekstruzija
Sneberska 140/a
61260 Ljubljana
Telefon: 061/482-886

**POTREBUJETE VREČE ZA
KROMPIR?**

Razprodaja, 31% popust

Vreče za 30 kg krompirja in vrtnin, rdeče
barve. Cena 7.500 din/kos. Cena velja do
15. 9. 1989

POHITITE! **UGODNO!**

**MERKUR
KRANJ**

**MERKUR VAM NUDI
30% popusta
PRI NAKUPU BLAGA**

**BELA TEHNIKA GORENJE
POSODA IN KUHINJSKA GALANTERIJA
ROČNO ORODJE UNIOR
ANTENE GORENJE ELRAD
ZAŠČITNI PROGRAM ELEKTROELEMENT IZLAKE**

**POPUST ODOBRIMO ZA NAKUP
4.000.000 DIN NAD VREDNOSTJO
Z GOTOVINO ALI PRI
NAKUPU NA KREDIT**

*pravi ljudje na
pravih mestih*

Cvetličarna
»CIKLAMA« Križe
tel.: 064-57-488

nudi:
- rezano cvetje
- lončnice
- vence in ikebane
- poročne in ostale aranžmaje
- lončke in druge pripomočke
za gojitev cvetja

SE PRIPOROČAM!

**OKNA
SENČILA
VRATA**

inles

Iskra

ISKRA TELEKOM
Iskra JTS
Podjetje telekomunikacijskih
sistemov, Kranj
Ljubljanska c. 24/a

Skupaj z zahodnonemško firmo SIEMENS AG načrtuje-
mo proizvodnjo in razvoj digitalnih sistemov EWSD in
SI 2000.

Pri uresničitvi teh ciljev potrebujemo strokovno znanje
in organizacijske sposobnosti na področju nabave in pla-
niranja, tako na izvajalskem kot vodstvenem nivoju.

ODLOČITE SE: sprostite ustvarjalnost v PODJETJU, ki
vam zagotavlja osebni razvoj, stimulati-
vno nagrajevanje in strokovno usposo-
bljanje.

Pogoji:
- visoka ali višja izobrazba, ekonomske, komercialne
in organizacijske smeri
- sposobnost za vodenje in organiziranje dela

Oglasite se v kadrovski službi ISKRE JTS pri tov. IRE-
NI VIDIC (tel.: 064/28-861 int. 28-90) ali pisno na naslov
ISKRA JTS, kadrovska služba, Ljubljanska c. 24/a,
64000 Kranj.

Zabavno-glasbeni vikend v Begunjah

Begunje, 4. septembra — Ob zaključku poletne turistične sezone, v okviru prireditve ob letošnjem svetovnem veslaškem prvenstvu in z namenom pomagati, so begunjski gasilci pripravili dva zanimiva glasbena večera.

V soboto, 9. septembra, bo s celovečernim samostojnim koncertom nastopil Ansambel bratov Avsenik, ki bo s koncertom tudi zaključil ciklus nastopov ob svojem 35-letnem jubileju. Koncert se bo začel ob 20. uri na prostem nasproti gostilne »Pri Jožovcu« v Begunjah, v okviru prireditve večera pa bodo izvedli tudi malo tombolo z več kot sto lepimi dobitki. V primeru slabega vremena bodo koncert ponovili v petek, 15. septembra, v Športni dvorani na Bledu.

V nedeljo, 10. septembra, z začetkom ob 17. uri pa bo na istem prostoru v Begunjah še ZABAVNO - GLASBENI večer s povorko voz Pivovarne Laško in poskušno piva, z nastopom Godbe na pihala iz Laškega, Plesnega orkestra jeseniških železarjev pod vodstvom Francija Koširja (sodeloval bo tudi pevec Alfi Nipič) ter narodnozabavnega ansambla GORENJSKI MUZIKANTJE. Obiskovalci nedeljske prireditve bodo lahko tudi zaplesali, organizirana bo gostinska ponudba.

Predprodaja vstopnic po 50.000 dinarjev (za nedeljo 30.000 dinarjev) je organizirana v galeriji Avsenik v Begunjah, v turistično prireditveni poslovalnici ALBATROS na Bledu, Ribenska 2 in poslovalnici Kompassa v Kranju.

Dan planincev na Vogarju

Bohinjska Bistrica, 4. septembra - Na bohinjski planini Vogar bo v nedeljo, 10. septembra, tradicionalno, vsakoletno srečanje slovenskih planincev. Organizator, planinsko društvo Železničar iz Ljubljane, ki ima na Vogarju planinsko postojanko, pričakuje, da se bo srečanja udeležilo okrog pet tisoč planincev iz vseh koncev Slovenije. Prireditve se bo začela ob polni s kulturnim programom, v katerem bodo sodelovali folklorna skupina in mešani pevski zbor KUD Tine Rožanc in učenci bohinjske osnovne šole. Slavnostni govornik bo Janez Stanovnik, predsednik predsedstva SR Slovenije. Da bi čimmanj obremenjevali cestni promet (na Bledu bo ta dan tudi finale svetovnega veslaškega prvenstva), bosta iz Maribora in iz Ljubljane odpeljala posebna vlakla. Iz Ljubljane bo krenil ob 6.40 in pripeljal v Bohinjsko Bistrico ob 8.50, na teh vlakih pa bo veljal 30-odstotni popust. Iz Bohinjske Bistrice bodo udeleženci dneva planincev vozili do Stare Fužine posebni avtobusi. Planinskemu društvu Železničar, ki praznuje letos 40-letnico, bodo pri izvedbi planinskega praznika pomagali člani bohinjskega turističnega društva. C. Z.

„Šušarska“ je bila živahna

Od "Choisir de Lux" do "kramžarjev"

Stojnic je bilo res rekordno veliko, vse mogoče je bilo na prodaj in človek je imel občutek, da je bilo čevljev še najmanj. Obisk je bil kljub slabemu vremenu izredno velik, čeprav ne moremo trditi, da se je tudi prodajalo tako kot prejšnja leta. Najslabše so jo menda odnesli gostinci, tisti, ki so računali na lepo vreme; vsaj dopoldne je bila pri njih bera slabša. Dišalo je po vsem mestu, toda kaj, ko se nisi mogel kje vnesti. Zato so bile pa toliko bolj polne gostilne, posebno pri novem "Metuljčku".

Najbolj živahno pa je bilo brez dvoma v stari Kurnikovi hiši, kjer so odkupovali stare čevlje. Peko se je odločil, da bo svoj čevljarjski muzej izpopolnil tudi z lepimi primerki starih, ročno izdelanih čevljev, zato so imeli prednost tisti izpred leta 1950. Jože Tišler, vodja Pekove modelarnice in Jože Gros, bivši tehnični direktor Peka sta jih pregledovala in ocenjevala glede na starost, ohranjenost, način izdelave in namembnost. Tržičani in okoličani so prinašali vse mogoče zanimive primerke, od elegantnih "Choisir de Lux" do "kramžarjev", težkih čevljev, okovanih z "zbicami" in "jegri". Dobro obutev so delali nekoč tržički čevljarji, ni kaj. Kaj so Pekovi strokovnjaki odbrali za odkup, bomo verjetno kmalu videli v tržičkem čevljarjskem muzeju.

Največje veselje je bilo v Kurnikovi hiši, kjer so imeli svojo delavnico tapravi "šušarji": Kozma in Ignacij, ki je raztegoval svoj meh, sta bila glavna.

Delavci Pekove trgovske mreže so paviljon NOB, kjer je Peko razstavil najnovejše modele za jesen, zimo in pomlad, poživili še s svojo maskoto.

"Šušarski" sejem je prerasel v splošni sejem; stojnic s čevlji je bilo še najmanj. - Foto: D. Dolenc

Lep primerki elegantnega predvojnega čevlja, ugotavljata Jože Tišler in Jože Gros.

V sosednjem prostoru Kurnikove hiše pa je imel glavno besedo Ziblerjev Kozma. Skupaj s Stanislavom Novakom, tudi upokojenim čevljarjem, sta v stari "šušarski" delavnici vlekla dreto in zabijala lesene cveke v podplate, Ignacij Oman pa jima je za kratek čas vlekel meh. Nič čudnega, da se je tu ljudi ves čas trio. Posebno še, ko je Kozma tako vneto pripovedoval stare "šušarske". Pravega so Tržičani izbrali za to vlogo! Kdo bi znal tako povedati o sv. Krišpinu, zaščitniku čevljarjev, o "štrah", o življenju nekoč, pa še kakšen dober vic je zraven pridal. Tak smeh se je vsake toliko zaslišal, da je Kurniko vo hišo kar razganjalo. In ko je zapel Ignacij, je pela vsa hiša... To je bila prava tržiška štimunga. In kdor si je potem v kinu ogledal še lep film o nekdanjem življenju čevljarjev "Šušarska jesen", ki so ga posneli tržiški amaterji s starima Molinetovima, se mu je lahko kar malo stozilo po lepih starih časih, ko človek še ni poznal dirke s časom, ko so drobne stvari še imele svoj mik, ko je človek še znal prisluniti človeku. Naj nobena "šušarska" nedelja v Tržiču ne mine brez Kozme pa Ignacija pa Molinetovih dveh... Naj se vsakič pokaže vedra duša Tržičanov, naj se vsaj malo nalezemo njihovega zdravega, veselega smeha... Tako dobro de! D. Dolenc

Po sledih skisanega mleka

Odštevanka se začne pri osmih stopinjah

Kranj, 1. septembra - Ker nas je pred kratkim poklicalo v uredništvo nekaj nejevoljnih kupcev, ki so v trgovini dobili skisano mleko kranjske mlekarne, smo prosili za pojasnilo odgovorne v KŽK-jevi temeljni organizaciji Mlekarna.

Povedali so nam približno takole: "V mlekarji od vsake dnevne količine mleka vzamemo vzorce in jih pregledamo, v trgovine gre le kakovostno mleko. Na dan ga pripravimo vsaj 10 tisoč litrov in če bi bilo kaj narobe, bi nam kupci reklamirali vse količine. Reklamacije za posamezne litre so neupravičene, potrošniki jih naslavljajo na napačni naslov. Na embalaži mleka namreč nedvoumno piše, da je treba hraniti mleko pri osmih stopinjah Celzija. Poskusi, ki smo jih opravili, dokazujejo, da mleko pri tej temperaturi ostane uporabno še kak dan dlje, kot piše na embalaži. Da se mleko skisa in postane neuporabno še pred deklariranim rokom, je razlog v tem, da se v nekaterih trgovih-

nah večasih ne držijo navodil in da mleko hranijo pri temperaturi, ki je precej višja od tiste, zapisane v navodilih. Podobno ravnaajo z mlekom tudi nekateri kupci - namesto da bi ga hranili na hladnem (pri osmih stopinjah oz. še nekoliko nižji temperaturi), ga puščajo tam, kjer je pretoplo."

V kranjski Mlekarni, kjer so nam mimogrede povedali, da so na letošnjem radgonskem

kmetijskem sejmu za vse razstavljene izdelke prejeli najvišja priznanja, so pojasnili tudi to, zakaj so februarja letos prešli pri mlečni embalaži s polivnilastih vrečk na kartonske škatle. Škatle, ki resda podražijo liter mleka za približno 1500 dinarjev, so ekološko in higienično veliko primernejše. Z vrečkami je bilo precej težav - rade so počile in je teklo po trgovskih skladiščih in hladilnikih, da so se pritoževali že sanitarni inšpektorji, podobne probleme pa so imeli tudi kupci. Nekateri med njimi so se celo pritoževali, da ima mleko v vrečki nekaj okusa po plastiki. Kartonske škatle imajo to prednost, da so gorljive, ekološko nenevarne in da bo v njih mogoče podaljšati rok uporabnosti mleka tudi do enega tedna.

C. Zaplotnik

S kolesi v Poljansko dolino

Kolesarska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet v Poljansko dolino. Odpravljati se bodo v petek, 8. septembra, ob 8. uri, izpred zgradbe društva na Tomšičevi 4. Med drugim si bodo to dopoldne ogledali tudi Tavčarjevo domačijo na Visokem.

NESREČE

Našli truplo pogrešane

Lesce, 2. septembra - V gozdu med Lescami in Mostami, med igriščem za golf in reko Savo so našli truplo pred dvema mesecema pogrešane Jožice Mirtič, stare 77 let, z Jesenic. Pogrešana je na strmini najbrž padla, nato pa zaradi poškodb, onemoglosti in podhlajenosti umrla.

Avtomobila čelno trčila

Dovje, 1. septembra - Ranjeni voznici in za 300 milijonov gmotne škode je izid prometne nesreče, ki se je primerila na Dovjem. Voznica osebnega avtomobila nemške registracije Christos Pappasopoulos, stara 50 let, grška državljanica, je med vožnjo od Jesenic proti Kranjski gori prehitevala kolono. Tedaj je nasproti pripeljal drug avto nemške registracije, ki ga je vozila 61-letna Vida Perc. Čeprav sta obe zavirali, sta silovito čelno trčili. Hudo ranjeno Perčevso so iz razbitin reševali poklicni gasilci jeseniške Železarne. Ranjenki so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

D. Ž.

Deseti pohod na Tromejo

Rateče, 4. septembra - Skupni odbor, v katerem sodelujejo predstavniki turističnih društev iz Trbiža, Podklostra, Rateč in Kranjske gore, organizira v nedeljo, 10. septembra, jubilejni, deseti turistični planinski pohod na Tromejo nad Ratečami. Obiskovalci bodo krenili na Tromejo iz treh smeri - izpred gostilne Surc v Ratečah, iz Bele peči ter iz Selč pri Podklostru. Tisti, ki bodo odšli na Tromejo z jugoslovanske smeri, naj ne pozabijo, da je treba v Ratečah pokazati veljavni potni list oz. maloobmejnno dovolilnico. Na prireditvenem prostoru, kjer se bodo organizatorji predstavili s svojimi značilnimi jedmi in bo poskrbljeno tudi za zabavo (in ples na travi), bo gibanje neomejeno. Pohod, ki je svojevrstna manifestacija prijateljstva in želja obmejne prebivalstva po življenju v miru, se bo začel ob osmih dopoldne in končal okrog petih popoldne. Udeleženci bodo lahko koristili redne avtobusne zveze Ljubljana - Jesenice - Rateče, pred železniško postajo na Jesenicah pa bodo na voljo tudi izredni avtobusi. Če bo 10. septembra slabo vreme, bo pohod teden kasneje (17. septembra).

C. Z.

GORENJSKI GLAS VEČ KOT ČASOPIS

Kranj, 1. septembra - Okoli 3.500 gorenjskih prvošolcev je v petek prvokrat prestopilo šolski prag. Za njihovo varnost so tudi letos dobro poskrbeli sveti za preventivo, milica, šole, avto moto društva in drugi. V petek je tudi milica budno spremljala dogajanje na cestah, da bi bili otroški koraki varnejši. Na Gorenjskem so miličniki tega dne ustavili okoli 700 vozil, na varno ravnanje opozorili 200 voznikov, zaznali pa so tudi prek 370 kršitev cestno prometnih predpisov. Ko bi bili vsi po vrsti tako kot prvi dan skrbni tudi preostalo šolsko leto. - Foto: F. Perdan

Višje stanarine tudi v Tržiču

Tržič, 30. avgusta - Na seji izvršnega sveta skupščine občine Tržič v sredo, so člani obravnavali tudi zelo boleče vprašanje povišanja stanarin. Če hočejo, da se v Tržiču vsaj malce približajo ekonomskim stanarinam, bo potrebno vsakomesečno povečevanje stanarin.

Tržič je že sicer imel nižje stanarine, kot drugod, kajti vsa leta so rast stanarin zadrževali prav zaradi nižjih osebnih dohodkov tržičkih delavcev. Danes se to seveda maščuje. Inflacija sproti razvrednoti iz stanarin zbrani denar in iz polletnega obračuna Samoupravne stanovanjske skupnosti Tržič je razvidno, da ni mogla oblikovati niti amortizacije, ki je z zakonom predpisana za letošnje leto v višini 1,36 odstotka od revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada, pri investicijskem vzdrževanju pa je poraba, kljub omejitvi le na intervencijske posege, prekoračena.

Stanovalec Tržiča sicer stanarino dokaj redno plačujejo. Po stanju 30. junija 1989 je neplačane stanarine za 58.068.784 din ali 4 odstotke vse obračunane stanarine za prvo polletje.

Stanovalec, ki sploh ne plačujejo stanovanja, je malo, več je tistih, ki so s plačilom v zaostanku: od teh je polovica takih, ki redno plačujejo stanovanje za nazaj, 20 odstotkov pa takih, ki so za stanovanje dolžni iz leta v leto. Do subvencionirane stanarine jih je upravičenih 180.

Člani tržiškega izvršnega sveta so bili v hudi dilemi, kaj storiti, kaj zavedajo se, da bodo višje stanarine potegnile za seboj nove subvencije, po drugi strani pa predobro vedo, da brez višjih stanarin ne bo šlo. Da bi zviševali stanarine le v razmerju z dvigom inflacije oziroma osebnih dohodkov delavcev v tržiški občini, bi bilo premalo. Sklenili so, da bodo stanarine povečevali sproti in sicer s 1. septembrom za 50 odstotkov in potem vsak mesec do konca leta po 50 odstotkov. S tem bi dosegli komajda 60 odstotkov ekonomske stanarine, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo. Preostalih 40 odstotkov bi morali doseči v letu 1990.

D. Dolenc